

سفارت جمهوری اسلامی ایران - آستانه
بسمه تعالی

نگاهی به وام های دریافتی قزاقستان از بانکها و نهادهای مالی بین المللی

قزاقستان علاوه بر اشتیاق در جذب سرمایه گذاری خارجی همواره یکی از مقصدهای دریافت وام های توسعه ای از بانک های توسعه ای و نهاد مالی بین المللی و منطقه ای می باشد. این کشور از سال 1992 بیش از 8 میلیارد دلار برای 48 پروژه از بانک جهانی وام دریافت نموده است. میزان وام دریافتی از بانک توسعه آسیا از زمان پیوستن به این بانک در سال 1994 تاکنون نزدیک 7 میلیارد دلار می باشد و شرکت مالی بین المللی IFC در 26 پروژه به ارزش بیش از 1 میلیارد دلار سرمایه گذاری کرده است. در سپتامبر 2024، گروه هماهنگی عربی ACG برای سرمایه گذاری 7 میلیارد دلاری در پروژه های زیرساختی و اجتماعی قزاقستان ابراز آمادگی کرده است. در ادامه به صورت خلاصه به فهرستی از وام های توسعه ای اعطایی به قزاقستان به شرح زیر اشاره می شود:

۱. بانک جهانی (World Bank)

- حجم کل حمایتها از سال ۱۹۹۲ تاکنون: بیش از ۸/۶ میلیارد دلار
- وام های اخیر:
 - ۴۰۰ میلیون دلار در دسامبر ۲۰۲۱ جهت حمایت از رشد اقتصادی مبتنی بر بخش خصوصی و گذار به اقتصاد رقابتی
 - ۳۴۵/۷ میلیون یورو در همان سال برای بهبود رقابت پذیری و بازیابی پایدار اقتصادی^۱

۲. بانک توسعه آسیا (ADB)

- از زمانی که قزاقستان اولین کشور آسیای مرکزی شد که در سال 1994 به بانک توسعه آسیایی ملحق شد، این بانک بیش از 6.8 میلیارد دلار وام های دولتی و بخش خصوصی را تصویب کرده است.
- وام های اخیر:
 - ۳۵۰ میلیون دلار در دسامبر ۲۰۲۳ برای بهبود حاکمیت مالی، انعطاف پذیری بخش مالی قزاقستان و تقویت مقاومت بخش مالی، هدف آن هدایت مسیر اقتصادی کشور در میان عدم قطعیت های جهانی است.^۲
 - ۳۳۷ میلیون دلار در نوامبر ۲۰۲۴ برای جبران کسری بودجه ملی^۳

سفارت جمهوری اسلامی ایران - آستانه

بانک توسعه آسیایی همچنین از مشارکت فعال قزاقستان در برنامه همکاری اقتصادی منطقه ای آسیای مرکزی (CAREC) حمایت می کند. تا 31 دسامبر 2023، بانک⁴ توسعه آسیایی 131 قرضه، کمک مالی و کمک های فنی در بخش عمومی به ارزش 6 میلیارد دلار به قزاقستان متعهد شده است.⁵

۳. بانک توسعه زیرساخت آسیا (AIIB)

- بدهی کل قزاقستان تا جولای ۲۰۲۳: حدود ۷۲۲/۳ میلیون دلار^۶
- وام های اخیر:
 - ۳۴۰ میلیون دلار در نوامبر ۲۰۲۴ برای پشتیبانی از بودجه ملی^۷

۴. بانک توسعه اسلامی (IsDB)

- سرمایه گذاری کل: بیش از ۱/۸ میلیارد دلار در ۶۷ پروژه
- توافق نامه های مهم:
 - تعهد ۲ میلیارد دلاری در ژوئن ۲۰۲۴ برای پروژه های زیرساختی آب و حمل و نقل^۸
 - بزرگترین پروژه مالی: سرمایه گذاری ۱/۱۵ میلیارد دلاری در بخش آب قزاقستان در نوامبر ۲۰۲۴^۹

۵. صندوق بین المللی پول (IMF)

- هیچ وام عمومی جدیدی از سوی صندوق بین المللی پول به قزاقستان در سال های اخیر گزارش نشده است.

۶. بانک اروپایی بازسازی و توسعه (EBRD)

- سرمایه گذاری کل از سال ۱۹۹۲: بیش از ۱۰/۹۴ میلیارد یورو در ۳۳۴ پروژه^{۱۰}
- پرتفوی جاری تا ژانویه ۲۰۲۵:
 - ارزش پرتفوی: ۳/۰۱ میلیارد یورو^{۱۱}
 - پروژه های فعال: ۱۲۴ مورد
 - سهم بخش خصوصی: ۴۵٪

در سال 2024، 61 درصد از سرمایه گذاری های EBRD در قزاقستان به سمت پروژه های اقتصاد سبز هدایت شد که نشان دهنده تعهد به توسعه پایدار است. این بانک در سال 2024، 913 میلیون یورو (تقریباً 943 میلیون دلار) در 25 پروژه در قزاقستان سرمایه گذاری کرد که نسبت به سال قبل بیش از سه برابر افزایش داشته است.^{۱۲}

سفارت جمهوری اسلامی ایران - آستانه

- ۹۶/۴ میلیون یورو برای تصفیه‌خانه فاضلاب در آکتوبه (بزرگترین پروژه شهری در آسیای مرکزی)
- سرمایه گذاری 105 میلیون یورویی به عنوان بخشی از بسته مالی 365 میلیون یورویی برای یک بیمارستان 630 تختخوابی در کوکشتاوبا مشارکت عمومی-خصوصی قزاقستان¹³
- وام 252 میلیون یورویی به شرکت بهره برداری شبکه برق قزاقستان برای ساخت تقریباً 600 کیلومتر خطوط انتقال فشار قوی و پشتیبانی از زیرساخت های انرژی کشور

۷. **نهادهای مالی عربی (Arab Coordination Group):** از آوریل 2025، قزاقستان به طور قابل توجهی مشارکت های مالی و استراتژیک خود را با مؤسسات توسعه عرب، به ویژه از طریق گروه هماهنگی عربی (ACG) گسترش داده است. این گروه شامل نهادهای کلیدی مانند:

- بانک توسعه اسلامی (IsDB)
- صندوق اوپک برای توسعه بین‌المللی (OPEC Fund)
- صندوق توسعه عربستان سعودی
- صندوق کویت برای توسعه اقتصادی
- صندوق توسعه ابوظبی¹⁴
- در سپتامبر 2024، قزاقستان میزبان اولین میزگرد خود با گروه هماهنگی عرب بود که در مورد فرصت های مالی در بخش هایی مانند تامین آب، آبیاری، مراقبت های بهداشتی و حمل و نقل مذاکرات و گفتگوهای صورت پذیرفت. صندوق اوپک برای توسعه بین المللی، یک توافقنامه با قزاقستان در حمایت از بخش خصوصی امضا کرد. در سپتامبر 2024، گروه هماهنگی عربی ACG برای سرمایه گذاری 7 میلیارد دلاری در پروژه های زیرساختی و اجتماعی قزاقستان ابراز آمادگی کرد.

بانک توسعه اسلامی: (ISDB)

قزاقستان از زمان پیوستن به بانک توسعه اسلامی در سال 1995، تقریباً 1.8 میلیارد دلار از ISDB دریافت کرده است که 67 پروژه را تأمین مالی کرده است. در ژوئن 2024، این بانک یک توافقنامه برای حمایت از استراتژی رشد اقتصادی قزاقستان، با تمرکز بر مدیریت منابع آب، آبیاری، زیرساخت های حمل و نقل و توسعه بخش خصوصی امضا کرد.

سفارت جمهوری اسلامی ایران - آستانه

- پروژه توسعه منابع آب مقاوم در برابر تغییرات اقلیمی

کل سرمایه گذاری: 1.32 میلیارد دلار

سهم بانک توسعه اسلامی: 1.5 میلیارد دلار

پروژه های توسعه زیرساخت

2- ساخت و ساز جاده کنارگذر قیزیل اوردا

هزینه کل: تقریباً 96.29 میلیون دلار

تامین مالی 85% توسط بانک توسعه اسلامی

3- جاده کنارگذر آلماتی (BAKAD) مشارکت عمومی و خصوصی

مجموع تامین مالی 585 میلیون دلار

سفارت جمهوری اسلامی ایران - آستانه

خلاصه وام‌ها و تعهدات مالی اخیر بانک‌ها و نهادهای مالی منطقه ای و بین‌المللی به قزاقستان

ردیف	نهاد مالی	مبلغ وام (دلار آمریکا)	هدف وام	تاریخ تأیید
1	بانک جهانی (World Bank)	میلیون دلار ۴۰۰	حمایت از رشد اقتصادی مبتنی بر بخش خصوصی	دسامبر ۲۰۲۱
2	بانک جهانی (World Bank)	میلیون یورو ۳۴۵/۷	بهبود رقابت‌پذیری و احیای اقتصادی	دسامبر ۲۰۲۱
3	بانک توسعه آسیا (ADB)	میلیون دلار ۳۵۰	اصلاحات در حاکمیت مالی و تقویت پایداری بخش مالی	دسامبر ۲۰۲۳
4	بانک توسعه آسیا (ADB)	میلیون دلار ۳۳۷	جبران کسری بودجه ملی	نوامبر ۲۰۲۴ (پیش‌بینی)
5	بانک توسعه زیرساخت آسیا (AIIB)	میلیون دلار ۳۴۰	حمایت از بودجه دولت و ثبات اقتصادی	نوامبر ۲۰۲۴ (پیش‌بینی)
6	بانک توسعه اسلامی (IsDB)	میلیارد دلار ۲	اجرای پروژه‌های زیربنایی در حوزه آب و حمل‌ونقل	ژوئن ۲۰۲۴
7	بانک توسعه اسلامی (IsDB)	میلیارد دلار ۱/۱۵	سرمایه‌گذاری در بخش آب کشور	نوامبر ۲۰۲۴ (پیش‌بینی)

تهیه: مصطفی حسین زاده، کارشناس اقتصادی سفارت ج.ا.ایران در آستانه، 4 اردیبهشت 1404

¹ . https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2021/12/09/boosting-private-sector-led-growth-sustainable-economic-recovery-in-kazakhstan?utm_source=chatgpt.com

² . https://astanatimes.com/2023/12/adb-approves-350-million-loan-to-bolster-kazakhstans-financial-sector-resilience/?utm_source=chatgpt.com

³ . https://kz.kursiv.media/en/2024-11-13/engk-tank-kazakhstan-borrows-680-million-from-two-asian-banks-amidst-growing-budget-deficit/?utm_source=chatgpt.com

-
- ⁵ . <https://astanatimes.com/2023/12/adb-approves-350-million-loan-to-bolster-kazakhstans-financial-sector-resilience/>
- ⁶ . https://kz.kursiv.media/en/2023-11-29/kazakhstan-plans-to-borrow-700-million-to-speed-up-the-rebounding-of-its-economy-after-covid/?utm_source=chatgpt.com
- ⁷ . https://kz.kursiv.media/en/2024-11-13/engk-tank-kazakhstan-borrows-680-million-from-two-asian-banks-amidst-growing-budget-deficit/?utm_source=chatgpt.com
- ⁸ . https://kaztag.kz/en/news/islamic-development-bank-invested-more-than-1-6-billion-in-kazakhstan?utm_source=chatgpt.com
- ⁹ . https://primeminister.kz/en/news/islamic-development-bank-to-invest-115bn-in-kazakhstans-water-sector-29311?utm_source=chatgpt.com
- ¹⁰ . https://astanatimes.com/2024/03/ebd-finances-kazakh-municipal-project-salt-production-facility/?utm_source=chatgpt.com
- ¹¹ . https://www.ebrd.com/kazakhstan-data.html?utm_source=chatgpt.com
- ¹² . https://astanatimes.com/2025/01/ebd-triples-investment-in-kazakhstan-in-2024-sets-record-year-in-central-asia/?utm_source=chatgpt.com
- ¹³ . https://astanatimes.com/2025/01/ebd-triples-investment-in-kazakhstan-in-2024-sets-record-year-in-central-asia/?utm_source=chatgpt.com
- ¹⁴ . https://astanatimes.com/2024/09/kazakhstan-strengthens-partnership-with-islamic-development-bank-opec-fund-and-arab-coordination-group/?utm_source=chatgpt.com